

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

SMULKAUS VERSLO RĖMIMO FONDO LĖŠŲ RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO AUDITO A T A S K A I T A

2010 m. balandžio 12 d. Nr. K7 - 4
Kėdainiai

Auditas atliktas vykdant
savivaldybės kontrolierės Zitos Valiauskienės
2010-01-13 įsakymą Nr.K1-2

Auditą atliko vyriausios specialistės:
Angelina Gadeikienė

Auditas pradėtas 2010-01-13
Auditas baigtas 2010-02-18

IŽANGA

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos smulčiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo nuostatomis, rajono savivaldybė įsteigė Kėdainių rajono savivaldybės smulkaus verslo rėmimo fondą. Fondas skirtas finansinei paramai teikti smulkaus verslo įmonėms ir fiziniams asmenims, įsigijusiems verslo liudijimus arba vykdantiems individualią veiklą be verslo liudijimų ir įregistruotiems Kėdainių rajone bei savo veiklą vykdantiems Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje, fiziniams asmenims, norintiems pradėti savo verslą.

Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2005-10-28 sprendimu Nr. TS-383 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinti Smulkaus verslo rėmimo fondo nuostatai (toliau – Fondas).

Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2008-12-19 sprendimu Nr. TS-353 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės žemės ūkio produkcijos gamintojų rėmimo fondo panaikinimo“ nuo 2009 m. sausio mėn. 1 d. panaikintas Kėdainių rajono savivaldybės žemės ūkio produkcijos gamintojų rėmimo fondas, šio fondo gražintinos ir esančios lėšos pervestos į Kėdainių rajono savivaldybės smulkaus verslo rėmimo fondo sąskaitą. Fondo veiklą administruoja ir sprendimus priima Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2008-12-19 sprendimu Nr. TS-361 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės smulkaus verslo rėmimo fondo komisijos tvirtinimo“ sudaryta 9 narių smulkaus verslo rėmimo komisija (toliau- Komisija).

Fondą sudaro:

- Savivaldybės biudžeto tikslinės lėšos
- Įvairių rėmėjų tikslinės lėšos
- Užsienio ir tarptautinių organizacijų, fondų lėšos verslui plėtoti
- Kitų fondų lėšos
- Palūkanos už banke laikomas Fondo lėšas
- Paramos gavėjų gražintos lėšos
- Kitos teisėtai įgytos lėšos.

Fondo lėšos naudojamos:

- Lengvatinėms paskoloms (beprocentėms) ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui
- Palūkanoms dengti, kai Savivaldybė įsipareigoja kreditoriui, suteikiančiam paskolą paramos gavėjui, iš Fondo lėšų padengti metų palūkanų dalį (iki 1 metų)
- Seminarų, specialių mokymo kursų ir išlaidoms konsultavimo firmoms, teikiančioms paslaugas smulkaus verslo įmonėms (fiziniams asmenims), padengti
- Verslo planų, paraiškų finansinei paramai iš kitų fondų rengimo išlaidoms padengti
- Verslo parodų, mugių išlaidoms padengti

Vienu metu galima taikyti ne daugiau kaip dvi finansinės paramos formas tam pačiam paramos gavėjui. Fondo finansine parama paramos gavėjas gali naudotis ne ilgiau kaip 3 metus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2007 m. gruodžio 4 d. Nr. X-1346 Smulkaus ir vidutinio verslo įstatymo pakeitimo įstatymo 5 str. „valstybės paramos smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams teikimas“ - valstybės parama smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams teikiama pagal Vyriausybės, apskričių ar savivaldybių smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programas. Fondo nuostatai neatitinka programinio biudžeto naudojimo principų.

AUDITO APIMTIS IR PROCESAS

Auditas atliktas pagal Kėdainių rajono savivaldybės kontrolieriaus tarnybos 2010 metų veiklos planą ir Kontrolieriaus 2010-01-13 įsakymą Nr. K1-2 . Auditą atliko kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė Angelina Gadeikienė.

Audito užduotis

Audituojamas subjektas - Smulkaus verslo rėmimo fondo lėšos.

Fondo steigėjas - Kėdainių rajono savivaldybė. Fondas neturi juridinio asmens teisių. Fondas naudojami Kėdainių rajono savivaldybės tarybos antspaudu ir atskira banko sąskaita. Fondo apskaitą tvarko Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Apskaitos skyriaus vyriausioji specialistė Regina Čižauskienė.

Ataskaitos kopija teikiama Kėdainių rajono merui, Kontrolės komitetui, Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriui.

Ši ataskaita yra dalis išvados, teikiamos Tarybai dėl 2009 metų savivaldybės biudžeto įvykdymo ataskaitos.

Audito tikslas - įvertinti smulkaus verslo rėmimo fondo lėšų panaudojimą.

Audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus.

Pakankamiems, patikimiems, tinkamiems ir racionaliems audito įrodymams gauti, atsižvelgiant į audito tikslus, naudotos Valstybinio audito reikalavimuose patvirtintos audito procedūros:

- paklausimai (įrodymų gavimas pokalbio metu);
- dokumentų tikrinimai ir vertinimai;
- stebėjimas (patikros vietoje).
- analitinės procedūros (tam tikrų duomenų analizė).

Patikimumas gautas iš vieno šaltinio – atliktų savarankiškų procedūrų.

Auditas buvo atliekamas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais ir mūsų sukaupta audito patirtimi.

AUDITO REZULTATAI

1 lentelė

Smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo fondo lėšos 2009 metais

Likutis	2008-12-31	333879,57
Pajamos		
Gautos lėšos iš biudžeto		0,00
Pervestos lėšos iš žemės ūkio rėmimo fondo		141066,24
Pervestos lėšos iš privatizavimo fondo		50700,00
Palūkanos		1,90
Delspinigiai		210,26
Gražintos paskolos į smulkaus verslo rėmimo fondą		13500,00
Gražintos paskolos į buvusį žemės ūkio gamintojų rėmimo fondą		276868,32
Iš viso pajamų:		482346,72
Išlaidos		
Išduotos paskolos smulkiam verslui		295000,00
Išduotos paskolos ūkininkams		410000,00
Padengtos palūkanos		18501,02
Iš viso išlaidų:		723501,02
Likutis	2009-12-31	92725,27

Vadovaujantis 2008-12-19 sprendimu Nr. TS-353 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės žemės ūkio produkcijos gamintojų rėmimo fondo panaikinimo“ žemės ūkio produkcijos gamintojų rėmimo fonde 2009-01-01 buvusios lėšos 141066,24 Lt pervestos į Kėdainių rajono savivaldybės smulkaus verslo rėmimo fondo sąskaitą.

2009 metais verslininkai ir ūkininkai gražino 290,37 tūkst. Lt išduotų paskolų. išduota 12 (7 ūkininkams, 5 smulkaus verslo atstovai) lengvatinių paskolų - 705,0 tūkst. Lt, padengta palūkanų bankams, gavus paskolas- 18,5tūkst. Lt. Skirtų lengvatinių paskolų 3 metams dydis nuo 40 tūkst. Lt iki 80 tūkst. Lt. Beveik visi ūkininkai gautą paskolą panaudojo naujos žemės ūkio technikos įsigijimui.

Siekiant skatinti smulkųjį verslą ir didinti užimtumą, suteiktos 2 paskolos įmonėms, kurios verslą ketina pradėti kaime:

- 1 bendrovei - nestandartinių baldų gamybos plėtrai.
- 1 paskola suteikta netradicinio verslo plėtrai kaime - šakočių gamybos verslo kūrimui.

Visiems smulkaus verslo subjektams, gavusiems lengvatinę paskolą iš šio fondo, nuspręsta vienerius metus padengti 3,56 proc. metinių palūkanų, kurias skaičiuoja bankas.

2009 metais Kėdainių rajono smulkaus verslo rėmimo komisija gavo 29 smulkaus verslo atstovų prašymus finansinei paramai gauti, iš jų 27 dėl lengvatinės paskolos ir vienerių metų palūkanų kompensacijos verslui pradėti ar plėtoti, 2 - individualių įmonių prašymai padengti paskolos palūkanų dalį, įmonei gavus paskolą iš banko.

Smulkaus verslo rėmimo fondo parama daugeliu atveju skirta įrangai ir žaliavoms įsigyti. *Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatyme akcentuojama, kad toks lėšų panaudojimas neskatina naujų darbo vietų kūrimo.*

Paskolos administravimą 2003-03-01 pasirašyta Pavedimo sutartimi ir Susitarimais Nr.1 (2003-11-14), Nr.2 (2005-11-25, vykdo AB „Hansabankas: visų dokumentų, reikalingų ar susijusių su paskolos sutartimis ir prievolių užtikrinimo sutartims pareikalavimą ir tikrinimą, paskolos sutarčių ir prievolių užtikrinimo sutarčių paruošimą ir sudarymą savivaldybės vardu, riziką ir atsakomybę, savivaldybės bankui pervestų paskolos lėšų išdavimą paskolos gavėjams, paskolos gavėjų gražinamų paskolų priėmimą ir pervedimą savivaldybei, informacijos teikimą savivaldybei apie paskolos sutarčių vykdymą bei kitus veiksmus, susijusius su paskolos sutarties nuostatu tinkamu vykdymu. Banko ir savivaldybės pasirašytoje sutartyje nurodoma, kad savivaldybė priimdama sprendimus suteikia paskolos gavėjams paskolas, veikia savo rizika ir atsakomybe, bankas jokiais atvejais neatsako už tai, kad paskolos gavėjas negražins savivaldybės pagal paskolos sutartis suteikiamos paskolos ar jos dalies (Susitarimo Nr.1 8.1 punktas).

2009 m. gruodžio 31 d. žemės ūkio produkcijos gamintojų rėmimo fondo skolos - 402332,70 Lt, smulkaus verslo rėmimo fondo paramos gavėjų įsiskolinimas - 55000,00 Lt.

R. Junčiui, R. Karalienei suteiktos paskolos 2006 metais, 2009 metais paskolos turėjo būti gražintos. Rajono tarybos sprendimais gražinimo terminai atidėti. *Šių paskolų gražinimas rizikingas.*

Fondo lėšos išduotos žemės ūkio produkcijos gamintojams gamybos plėtrą skatinančioms priemonėms įsigyti. Paskolos buvo suteikiamos, apmokant paskolos gavėjo pateiktas sąskaitas-faktūras už įsigytas priemones, iš savivaldybės žemės ūkio produkcijos gamintojų fondo lėšų sąskaitos. Paskolos gavėjas, pasirašydamas paskolos sutartį su savivaldybės administracija, įkeitė turtą Hipotekos įstaigoje. Gavėjams suteiktos beprocentės paskolos.

Vadovaujantis iki 2008-12-31 d. galiojusiais Žemės ūkio produkcijos gamintojų rėmimo fondo nuostatais, žemės ūkio produkcijos gamybai plėsti rajone lengvatinės paskolos (beprocentės) buvo skiriamos ne ilgesniam kaip 4 metų laikotarpiui, o laiku negražinę paskolų, gavėjai privalėjo mokėti paskolos davėjui 0,04 procentus delspinigių už kiekvieną uždelstą dieną. Ekonomikos ir finansų departamento specialistai, vadovaudamiesi sutartimis, laiku negražinusiems paskolų, už kiekvieną pavėluotą dieną, 6 paskolų gavėjams 2009 metais priskaičiavo 12533,78 Lt delspinigių. Kėdainių rajono savivaldybės smulkaus verslo rėmimo fondo komisijos posėdžiuose svarstyti

paskolų gavėjų prašymai dėl atleidimo nuo priskaičiuotų delspinigių mokėjimo. Tarybos sprendimais 6 paskolų gavėjai atleisti nuo priskaičiuotų delspinigių sumokėjimo, vienas paskolos gavėjas sumokėjo 210,26 Lt delspinigių.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Audito metu, patikrinus 2009 metais pateiktus dokumentus finansinei paramai gauti, *nustatyta:*

- Fondo nuostatai neatitinka programinio biudžeto naudojimo principų, neskatina naujų darbo vietų kūrimą ir esamų darbų vietų išsaugojimą, nemažina bedarbystės rajone.
- Neefektyvus fondo administravimas. Savivaldybė, atleisdama verslo subjektus nuo 3,56 proc. metinių palūkanų, pati privalo mokėti bankui, be to, verslininkai už paskolos sutarties sudarymą sumoka po 300 Lt bankui. Pagal pasirašytą pavedimo sutartį bankas neprisiima atsakomybės už laiku negražinamas paskolas.

Nepilnai motyvuotos metinių palūkanų, paskolų gražinimų atidėjimų priežastys.

- UAB „SJ baldai“ 2009-02-27 d. tarybos sprendimu Nr. TS-38 skirta 80000,00 Lt parama (pervesta 2009-04-03, pavedimu Nr.1151). Pagal Fondo nuostatų 24.1 punktą, lengvatinės paskolos (beprocentės) maksimalus dydis 60000,00 Lt ir papildoma lengvatinė paskola naujoms darbo vietoms sukurti, bet ne daugiau 20000,00 Lt. Smulkaus verslo rėmimo fondo komisija 2009-02-11 posėdžio protokolu Nr. 2, nutarė skirti 80000,00 Lt paskolą - staklių įsigijimui nestandartinių baldų gamybai. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2009-02-27 sprendimo Nr. TS-38 4 punkte nurodyta, kad paskolos paskirtis – staklių įsigijimui nestandartinius baldus gaminti (paskolos suma – 80 tūkst. Lt). Pasitikslinus informaciją su Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Kėdainių skyriumi, 2010 m. sausio 1 d. UAB „SJ BALDAI“ apdraustųjų asmenų buvo 12. Darbuotojų priėmimas į darbą pradėtas nuo liepos mėnesio.
- Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2008-12-19 sprendimu Nr. TS-353 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės žemės ūkio produkcijos gamintojų rėmimo fondo panaikinimo“ nuo 2009 m. sausio mėn. 1 d. panaikintas Kėdainių rajono savivaldybės žemės ūkio produkcijos gamintojų rėmimo fondas, šio fondo gražintinos ir esančios lėšos pervestos į Kėdainių rajono savivaldybės smulkaus verslo rėmimo fondo sąskaitą. Rajono tarybos sprendimais peržiūrėti ir patikslinti atskiri nuostatų punktai.
- Metų pradžioje Smulkaus verslo rėmimo fondui planuota skirti biudžeto asignavimų 189,4 tūkst. Lt., vėliau rajono tarybos sprendimais asignavimai tikslinti iki 148,4 tūkst. Lt. (skirtumas - 41 tūkst. Lt) arba sumažinti 21,6 proc. Faktiškai iš rajono savivaldybės privatizavimo fondo skirta 50,7 tūkst. Lt.

Rekomendacijos:

Smulkaus verslo rėmimo fondo komisijai:

1. Peržiūrėti fondo nuostatus, kad atitiktų programinio biudžeto naudojimo principus.

Prioritetą taikyti :

- naujų darbo vietų kūrimui,
- darbo vietų išsaugojimui,
- naujų subjektų kūrimuisi kaime.

2. Įvertinti rizikingas paskolas, imtis konkrečių priemonių, kurios užtikrintų paskolų gražinimą.

Savivaldybės kontrolierė

Zita Valiauskienė

Vyr. specialistė

Angelina Gadeikienė